

Передплата

на «РУСЛАНА» виносить:

в Австрії:

за цілий рік . . . 12 р. ав.
за пів року . . . 6 р. ав.
за чверть року . . . 3 р. ав.
за місяць . . . 1 р. ав.

За границею:

за цілий рік . . . 20 рублів
або 40 франків
за пів року . . . 10 рублів
або 20 франків
Поодинокі число по 8 кр. ав.

РУСЛАН

«Вирвеш ми очі і душу ми вирвеш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш, бо руске ми серце і віра руска.» — З Русланових псалмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові щодня крім неділі і руских свят о год. 6-й пополудні.

Редакція, адміністрація і експедиція «Руслана» під ч. 9 ул. Коперника (Ліндого ч. 9.) Експедиція місцева в Агенції Соколовського в пасажі Гавсмана.

Рукописи звертає ся лише на попереднє застереженє. — Реклямації неопечатані вільні від порта. — Оголошеня звичайні приймають ся по ціні 10 кр. від стрічки, а в «Надісланім» 20 кр. від стрічки. Подяки і приватні донесеня по 15 кр. від стрічки.

Капітуляція?

Здає ся, що гр. Клярі розпростив ся вже з наміром розбити правицю. Рівнож і лівниця зрєкла ся вже неоправданої претенсії до обнятя керми управи в Австрії і ушасливилювання славянських народів ліберально-німецьким централізмом. Фантазії змарніли. А розбились они головню о спокійну та розумну політичну тактику правиці, що витрєвало постояла за своєю австрійською програмою і сим підготвила компроміс.

Ми по падєнню кабінету гр. Туна ворожили сей зворот, сказавши, що правиця потребує лише витрєвати в солідарности, а коза мусить прийти до воза. Так мабуть і стане ся, наколи вже не завтра, то по-завтра.

Позаяк капітуляції лівниці множать ся, N. fr. Presse, що до недавна ще бундючилась на саму згадку подання руки клерикально-февдальній та реакційній правиці, сьпіває нині пісоньку про наглу потребу одобрєня через парламент тої угоди з Угорщиною, котру «на нещастє Австрії» зорудував кабінет гр. Бадєного, а §. 14-им накинув Австрії гр. Тун. N. fr. Presse тїпить ся, що гр. Клярюму повело ся як-так упоратись з квотою та за квотою треба буде до 31. грудня упорати ся і з цілою угодою, не виключаючи закону о переказанню комсумційних податків Угорщині. Таке пише N. fr. Presse і сим переводить клясичний доказ на те, що обструкція лівниці проти угоди з Угорщиною була лише удана і зверталась не так проти самої угоди, а більше проти кабінету гр. Туна.

Рівночасно пише берлинська «Nation» «во услышанє» німецької лівниці таке: «Ми-нули безповоротно часи геґемонії Німців в

Австрії і системи ліберального німецького централізму. У Славян австрійських зросла вже національна сьвідомість. Німецький бюрократизм упав. Австрия находит ся на дорозі до федералізму. Австрійські Німці мусять помириться з тим фактом, а оборонять себе перед повєною славянською лише в той спосіб, що лишать ся на тепер занятім становиску національного сторонництва в парламенті. Державним сторонництвом они вже бути не можуть». Се значить одно, що німецький на-рід в Австрії не зможе вже станути по-над прочими народами, а мусить статути побіч них.

Найвиразнійше однакж на тему компромісу лівниці з правицею заговорила праска «Bohemia», орган німецьких лібералів. Она каже більше-менше таке: «В Австрії бувало вже нераз так, що скоро рішачючі сфери пересьвідчили ся о неможливости правленя державою проти Німців, сфери ті підносили сейчас гадку коаліції. І нині находимо ся мабуть перед такою евентуальностию. Від якогось часу несли ся вже слухи, що дехто з правиці переговорює з деким з лівниці. Договори сї виправді не обовязували нікого до нічого, але, як зачуваємо, то правиця жде на відповідь лівниці. До переговорів приватних станули в першім ряді самі Німці і Чехи, а коаліція, яка мала би витворити ся в парламенті, обняла би Німців, Чехів і Польків. Один державний муж з посеред правиці, що в недалекій будуччині відиграє мабуть важнійшу роль, сказав нам, що годі тратити час, а треба взяти ся за діло. Падолист минає, а парламент не зробив доси нічого. В Австрії не можна правити прости Німців, але не можна правити і проти Чехів. Угоду з Угорщиною треба довершити, отже треба і порозуміти ся. Нова коаліція не виключає нікого з посеред лівниці. Правиця пристане на те, щоби ціла

німецька Gemeinbuergschaft приступила до неї. А як зложить ся така коаліція, тоді і буде пора, взяти ся за уложєнє язикового закона».

Стілько «Bohemia». Мабуть статю сю не треба коментовати. Она ясно доказує, що по лівниці повівяв иньший, теплійший вітер. Лівниця зрєкла ся своїх амбіцій.

3 Державної Ради.

В доповненню справозданя з вчєрашнього засідана Ради державної подаємо ще такі вісти: Посол Рігер нападав дальше на Молодочєхів, а бесіду свою закінчив словами: Дайте народам місто фраз без серця і змісту, хлїб, сьвітло і свободу. (Оплєски у соціялістів).

Слїдує ряд фактичних спростовань. Пос. Стоян каже, що наведені факти про олому-нецького архієпископа і єго відносини до робітників є неправдиві. Бєсїдник відпирає атаки на моравський клир, обговорює відносини в олому-нецькій семинарії духовній і заперечує вість, немовби там була незгода між Чехами і Німцями. Брак німецьких сьвящеників толкує злим матеріальним положєнєм духовєнства.

Пос. Штравхєр в фактичнім спростованню полємізує з пос. Шнайдером і старає ся довести, що всі цитати Шнайдра про ритуальний морд виняті з Екера, Брімана і Роллінґа, є неправдиві. Штравхєрови переривають антисєміти. Штравхєр звизає всіх «приличних» Християн, щоби взяли в оборону жидів перед тими «бєрєхливими» напастями.

Антисєміти, Люєґєр і Паттай висказали пересьвідченє, що виправді жидівський закон не згадує про ритуальний морд, що однак істнують жидівські секти, що потребуєуть християнської крові для ритуальних цілій. Паттай жадав державної ревизії жидівської науки моральности.

Пос. Козловський звертає ся против Рігєра, котрий єго прізвизче злучив з кровю, про-литюю при виборах. В виду сєї напасти бесід-

5

ГЕРГАРТ ГАУПТМАН.

Візник Геншель.

(Далі).

ГЕНШЕЛЬ.

А ось я, пане Зібєнгар!

ЗІБЕНГАР.

Ага, ви їсте тепер як раз. Їжте, їжте. Я маю іще діло до пивниці. А поговорити можемо іще і потім.

ГЕНШЕЛЬ.

Але-ж прошу, їзза мене! Про мене! Я вже скінчив.

ЗІБЕНГАР.

Але може прийдіть радше за хвилию до мене на гору.

Підходить і сьвітить сьвічку до тої, що стоїть на столі.

Я хотїв лише засьвітити собі сьвічку. — В моїм бюрі ніхто не перешкодить нам. — Що-ж чувати пані Геншель? смакував росіл?

ГЕНШЛЕВА.

Ну, най міні хто скаже! Я й забула про нього!

ЗІБЕНГАР.

Чи-ж се може бути?

ГАННА

відкриває горня з росолом.

А що-ж!... Ось стоїть!

ГЕНШЕЛЬ.

Така то моя жінка! І вона хотїла би ви-здорівити! І їсти вам забуває і пити.

ЗІБЕНГАР.

Чути сильний подув вітру.

Скажіть-но ви міні, як ви гадаєте?... Моя жінка поїхала до Вальденбурґа. Буря, бачить ся, кріпшає раз-у-раз. Я побоюю ся. Ну, що?...

ГЕНШЕЛЬ.

Е, відси то воно страшнійше видаєть ся, як є справді.

ЗІБЕНГАР.

Ну, ну, лише не треба жартувати! Ви чули, як забрєніло? То вітер вивалив міні вже одно з тих великих вікон, знаєте, там в їдальні. Але-ж се страшна буря.

ГЕНШЕЛЬ.

Ой, люди, люди!

ГЕНШЛЕВА.

Буде се знов немало коштувати!

ЗІБЕНГАР

відходить коритарем до пивниці на ліво.
Лише смерть ніщо не коштує!

ГЕНШЕЛЬ.

Він має тепер також багато клопотів на голові.

ГЕНШЛЕВА.

Що-ж він може хотіти від тебе, тату?

ГЕНШЕЛЬ.

Ет, ніщо. Зрештою — почую.

ГЕНШЛЕВА.

Коби лише не хотїв знов гроший.

ГЕНШЕЛЬ.

Не плети дурниць, мамо.

ГЕНШЛЕВА.

Ба — як вже не мають нічого, то пощо пані носить капелюхи по чотири талари?

ГЕНШЕЛЬ.

От, замкни рот! Чи питає тебе хто про те? Вєстроми свій ніс у дїжку з тїстом, але не мішай ся до иньших. Не легко то утримати такий дїм! За вісім неділі у році капне щось, а потім крути-верти!...

ГАУФЕ.

В додатку іще вибудував сей новий дїм.

ник стверджує, що був доси до державної ради і сойму вибраний сім разів і то все з більшої власности, п'ять разів одноголосно, а два рази більшістю голосів і що при його виборах нічия кров не лила ся і ані жандарми, ані інші органи безпечности не мали потреби інтервенювати. В виду атаків на інших членів польського кола, п. Козл. каже, що ні один посол з кола не завдячує свого мандату проливу крові, або убийству. Правда, що лучили ся з нагоди виборів кроваві ексцеси. Сторонництво бесідника жаліє над тими подіями і осуджує винуватих. (Пос. Дашинський кличе: «Винуватих хлопів!») Ні, не винуватих хлопів, але тих, що їх підбурювали і жандармів, що в ужитю оружя переступили законні границі. Сторонництво бесідника візвало тогдішнє правительство, щоби сейчас підняло дохочення і перевело безстороннє слідство. Результат сих дохочень закомуніковано тогді палаті. Коло польське в справі виконувая службового регуляміну і уживая жандармами оружя, заняло в справі убийств в Фриштаку таке саме становище, яке займає тепер в справі Голешова і Всегіна. Бесідник відчитує дві інтерпеляції кола в сій справі. Бесідник заявляє, що рівно недозволеним є проливати кров, як і шарпати добру славу сторонництва, або осіб. Ті атаки не дивують бесідника, бо суть висказом політичної методи. Однак дивує і обурює его се, що півурядовий орган Wiener Abendpost поділяє сю методу дра Рігера. Бесідник читав в названій газеті також напасти на президента палати, дра Фукса. Ся правительство заявляє, що стремить до уздоровлення парламентарних відносин, то его задачію є передовсім ужити свого впливу на се, щоби президент палати все і всюда заживав належного ему поважання. Wiener Abendpost напав за Kurjer-ом Lwowsk-им на польське коло. В наслідок сеї напасти уповажнито бесідника польське коло, щоби він візав правительству до звернення уваги на сей факт, що правительствений орган, котрому певно відома неправдивість тверджень Kurjer-а, сю статію в спосіб на позірт так невинний приводить, щоби виступити против послідної бесіди Козловського, немилі для правительства і що в сей спосіб обвиняє і обиджає ціле сторонництво. (Оплески у Поляків).

Пос. Дашинський полемізує з п. Козловським, що не повинен був говорити про добру славу польського кола, бо оно в світі політичнім тішить ся недоброю славою. Обговорюючи галицькі вибори, бесідник твердить, що трицять послів окупило свої мандати пролитою кровю, а понад двіста осіб увязнено. Пос. Козловський не повинен був покликувати ся на галицькі вибори.

Пос. Дідушицький пригадує, що також при виборі одного з галицьких, соціалістичних послів виборця убито.

Пос. Дашинський кличе: «Але убийника укарано, коли при ваших виборах рука справедливости не досягла винуватих!»

Промовив ще кс. Стояловський, що уходить за «lustige Person des hohen Hauses» за-

дяки вдачі бесідника, що любить відповідати на всі, часто дотепні заміти против его особи. Коли кс. Стояловський говорить, опорожниє ся навіть буфет. Посли спішать, щоби забавити ся. Кс. Стояловський говорив довго, а коли скінчив річ, відозвали ся голоси: «Розкажіть нам отче про єрусалимську лямпу!»

Нагдість внесення Бернера, щоби вибрати комісію в цілі переведення слідства в справі мордів на Мораві, ухвалено. Почала ся опісля мериторична дискусія над внесенем. По промовах дра Шічера і дра Бика засідане замкнено. Дальше засідане нині.

Н О В И Н К И.

— Лектором рускої мови на львівськйм університеті іменованій проф. Ілля Кокорудз, а на краківськйм університеті п. Богдан Ленкий.

— **Др. Кирило Студинський** одержав при нагоді свого іменования і пересилки номінаційного декрету на надзвичайного професора університету у Львові таке письмо від філософичного виділу краківського університету:

Wielce Szanowny Panie Kolego! Pośrednicząc w doręczeniu Panu załączonego dekretu, przesyłam Szanownemu Panu, w kolegów tutejszego Wydziału i w mojem imieniu serdeczną gratulację z powodu powołania Pana na katedrę w uniwersytecie we Lwowie i wyrażam nasz szczerzy żal z powodu straty, jaką nasz Uniwersytet ponosi przez przesiedlenie się Wielce Szanownego Pana, do którego ta nominacja zniewala. — Kraków, dnia 15. listopada 1899. Dziekan Wydziału filozoficznego Dr. Fr. Kreutz.

— **Містифікація.** «Дбло» пало жертвою містифікації, подаючи невірні вісти про заміщенє лекторатів на львівськйм університеті. Вістки сї подав, як пише «Дбло», чоловік в сій справі безпосередно інтересований. Не відкриваємо імені сего «добродія», хоть наша редакція знає его дуже добре. Тепер не сумніваємо ся, що «Дбло» подало сю вістку в добрій вірі і наші заміти в сій справі відкликуємо.

— **По рутенський.** Мимо того, що в Станиславові є руска вісріцева школа прав, послають свої діти до польської школи вправ, або інших польських народних шкіл слідуєчі Русини: О. Барш з Угринова, о. Комаринський з Лисця, о. декан Косевич, прокуратор Криницький, зять найтвердшого з твердих о. крилошанина Литвиневича, пп. Гаврилів і Стахевич. Коментарів, здаєсь до того не треба. X. Y. Z.

— **Громадський Голос**, орган руских радикалів, помістив дуже точні виїмки з тайної, літографованої куренди Виреосв. Митрополита Куїловського, про котру ми свого часу подали широку статію. Куренда вийшла на добро радикалів, бо нині покликують ся они на неї, як на свідокство, що «попи здирають», «обходять ся з парохіянами не по людські», що на «попів приходять много жалоб від парохіян до консисторії» і т. п. Про сю справу поговоримо завтра ширше.

— **Хто веде публичну опінію в Австрії?** Volksblatt оголосив поіменний спис членів редакцій всіх більших дневників і виказав числами, що не хто инший веде публичну опінію в Австрії, яка рішає часом про долю країв, як жиди. Отсе спис дневників і занятих в них жидів: Reichswehr жидів 8; Wiener Extrablatt жидів 21; Fremdenblatt жидів 14; Neue fr. Presse жидів 24; Neues Wiener Tagblatt жидів 21; Öster. Volkszeitung жидів 5; Wiener Allgemeine Zeitung жидів 10, а навіть в урядовій часописі Wiener Zeitung є один жид.

— **На кару смерти** засудив віденьський трибунал присяжних Івана і Юлію Гуммлів за убите своєї п'ятилітньої дитини. Розправа виказала перед присяжними страшний образ мартирології сеї дитини, що від хвилі уродження було мучене нелюдськими родичами. Коли вкінці дитина умерла, виглядала страшно. Тіло вихуділе, було покрите ранами і важило ледви дев'ять кілограмів. Два пальці були покалічені, одно ребро зломане, кілька зубів вибитих, або від кулаків вирупених з ясел. Всюди сліди копаня обцасом. Безпосередною причиною смерти було затравне крові, викликане рпою з ран на голові.

— **Загадочна дівчина.** На днях привезено на клініку д-ра Поля в загальнім шпиталі в Прешбурзі молоду і красну дівчану в стані на півнепритомнім, з раною від вистрілу на лівій нозі. Бліде, о правильних чертах лице, сиві очі, темне волосє і ціла будова тіла вказують, що пацієнтка належить до кавказкої раси, щож, коли доси не можна було з нею порозуміти ся в жадній з європейських мов, а також важийші східні мови, як перска, арабська, коптійська, турецька були для неї незрозумілі. Професори східних мов з університету і орієнтальної академії промовляють до дівчини, а она вітворює лише широко свої чудові очі, але зрозуміти їх не в силі. Раз побачила она священника з крестом в руці, піднесла ся на ліжку, перехристила ся і вимовила слово: «католик». Правдоподібно є католичкою. Принесено їй біблію, видану англійським товариством місійним, в котрій находить ся текет у всіх важнійших мовах світа. Перевертала картку за карткою, вкінці положила палець при перськйм перекладі і відчитала голосно уступ з євангелиста Матея. Візвано професора перської мови, дівчина прочитала ще раз се реченє, але учений сказав, що дівчина читає що иншого, а не се, що було печатане. Принесено їй кусняк полотна і дано ляльку, щоби ушила сорочку і убрала ляльку. Дівчина зробила се, а тоді показало ся, що она пиє після «турецької» моди. Щоби дізнати ся, хто єї зранив, лікар показав пальцем зранене місце і зробив міну питання. Дівчина піднесла руку, зближила єї до чола і почала по військовому салютувати, причім перебирала пальцями на горішній варзі в спосіб, що вказував на вуси. Правдоподібно зранив єї син Марса. Більше годі було дізнати ся від незнакомої дівчини.

— **Тортури в XIX. віці.** До новинки, поданої нами перед кількома днями під сим заголовком, додаємо, що процес в сій справі закінчив ся в Комарні. Судюю Шабо засуджено на три роки вязниці, урядника Мольнара на півчверта року, нотаря Гегеля на рік, а ще одного обвиненого на чотири місяці вязниці. Всі засуджені зголосили жалобу неважности.

— **В приступі меланхолії** убила в Парижі жінка свого мужа знаменитого різьбяря, Данила Діпі, а опісля вистрілом з револьверу положила кінець своєму життю. Діпі належав до найзнаменитіших сучасних різьбярів. В р. 1872 одержав він першу конкурсну нагороду в Римі. До найбільших знаних его різьб належать: «Самсон відобуває ся з увів», та «Пресвята Діва і дитя Ісус».

— **Демонстрації студентів проти проф. Масарика.** Вчєра прийшло знов до сильних демонстрацій проти проф. Масарика, що як звісно видав брошуру про убийство в Польній. Коли проф. Масарик з'явив ся в салі викладів, студенти почали свистати і псикати. Крики «регіт» не утихали. Проф. Масарик хотів промовити, а коли оказало ся неможливим, написав на таблиці: «Пощо пани демонструєте? Процєс в Польній був після мене замахом на людскість». Але демонстрації не втихали. Студенти поділили ся

ГЕНШЛЕВА.

Се підкосило його вже цілком. Повинен був дати собі із сим спокій!

ГЕНШЕЛЬ.

Баби не знають ся цілком на таких річах. Будувати мусів, інакше не міг. Нині маємо багато купільних, давнійше не було й половини сього. Але тоді люди мали гроші, а нині хотіли би всьо пів-даром. — Налій-ко міні горівки.

ГАУФЕ

замикає поволи свій ніжик.

Сорок кімнат, три великі салі, а в них хибашурі та миші. Як-же тут вийти на своє.

Встає.

ФРАНЦІШКА ВЕРМЕЛЬСКІРХ

зазирає до кімнати; є се весела, жива піснайцятілітня дівчина. Довге, темне, розпущене волосє. Її одіж троха ексцентрична; біла та коротка спідничка, остро викроєна блюза, шарфа сороката та довга. Доволі сильно відокриті рамена; докола шиї сороката стяжка, із золотим хрестиком.

ФРАНЯ

дуже живо.

Пан Зібенгар був ту, правда? Смачного мов

паньство. Я хотіла лише поспитати, чи не був тут пан Зібенгар?

ГЕНШЛЕВА

невічливо.

Не знаю. У нас не був.

ФРАНЯ.

Ні? Я гадала.

Кладе кокетно ногу на лавці при печі та завязує собі стяжку при черевині.

ГЕНШЛЕВА.

Пан Зібенгар, пан Зібенгар, вічно пан Зібенгар. Що ви маєте все з ним?

ФРАНЯ.

Я? ніщо! Він любить лише дуже печінки з гуски. У нас є нині як раз кілька і тато казав йому се сказати. Зрештою і ви пане Геншель могли би заглянути також хоч раз.

ГЕНШЛЕВА.

Дай но лише спокій мойому чоловікови. Він і в гадці не має бічи тепер до коршми.

ФРАНЯ.

Але нині є цілком свіже пиво.

ГЕНШЕЛЬ

коли Гауфе усміхаєть ся, Ганна голосно смієть ся.

Мамо, не жури ся ти мною. Як я схочу напити ся пива, то не буду питати ся нікого! Вір міні!

ФРАНЯ.

Як же там ваше вдоровле, пані Геншлева!

ГЕНШЛЕВА.

Завтра привяжу собі також шарфу та гуляти му на ливні.

ФРАНЯ.

Тай я з вами. Я се так чудово умію. Вправляю ся вічно... на дишло від воза.

ГЕНШЕЛЬ.

Тому то поввисали так всі дишли!

ФРАНЯ.

Бачите, так робить ся се, так балаясуєть ся...

Наслідую рухи танчинці на шнурку та вибігає дверми.

Правя нога, ліпа нога. Au revoir...

Виходить.

(Далі буде).

на два табори. Вийшов нарешті декан і ректор, аби інтервенувати між Масариком і студентами. О 12. годині Масарик вийшов з викладової сали.

— **Побіте офіцера по лиці.** Сня чеського посла на сойм, Фікора, відбуваючи службу військову в Кракові, ударив в часі вирав офіцера по лиці. За се засудив его військовий суд на кару трілітної твердині і на трілітну додаткову службу в війську.

— **Вожд Боерів убитий.** Розійшла ся поголоска, що генерала Жуберта убито дня 9. с. м. в одній з битв, яку Боери звели з англійськими військами. Урядова вість про се доси не наспіла.

— **Конець світа** заповіджений на 13. с. м. викликав навіть серед освічених Бельгійців великий переполох. Коли в околиці Кемпен, замешканій Фламандцями схопила ся під вечір буря, а по причині громів зняло ся кілька пожеж, місцева населена попало у великий страх. Взагалі в цілій Бельгії, навіть і в Брукселі церкви були переповнені, а люди пооблягали сно-відальницю, бо хотіли як найскорше помрити ся з Богом.

— **До голендерского конзуляту** в Варшаві зголошує ся день-у-день багато людей з запитами, як можна найлегше дістати ся на терен війни Боерів з Англичанами. Конзулят каже, що Голландія заховує ся неутрально в сій війні, тому не може ані безпосередно ані посередно висилати охотників на поміч Боерам.

— **Комічне інтермеццо.** Двірський поїзд, яким відбувала подорож до Почдаму російська цісарска пара, враз з трема доньками, перевозив у окремім вагоні дві гарні корови голяндської раси. Вагон в яким були обі корови, є уряджений як взірцева стайня. — Свіжої трави доставляно на стациях, до яких висилано телеграфічні замовлення паші. В часі святоточного привіту цісарської пари на двірці, корови почали ревіти в спосіб доволі недискретний.

— **Цісарський гумор.** У Відні кружить від кількох днів слідує, здаєть ся, автентична поголоска. Віл, якого вели улицею попри цісарську палату, вирвав ся з рук провідника і влетів на подвірє палати. Цісар почув крик, а потім голо-сний сміх цікавих, що придивляли ся сій сцені. Прикликав свого шамбеляна і поспитав, що стало ся. Шамбелян вияснив причину крику. «А чого-ж є люди сміять ся?» Шамбелян мовить. «Ну! скажіть мені прямо, не вжикіть ся нічим». «Найяснійший монархо — сказав нарешті шамбелян — кажуть, що се є перший «Ochse» (двозначне слово з віденського діалекту — «Ochse» зн. урядник, дигнітар), що вийшов до «Бург» без протекції». «Побачимо, чи що зскає» замітив цісар з усмішкою.

— **Трійцять шість жінок** мав уже один Хінчик, але розвів ся з ними по короткім пожитю. Сей Хінчик числить 40 років, а оженив ся перший раз, коли мав 18 років. До частих розводів дає причину его сестра, що мешкає при ній і є така сварлива, що не може вижити з ніякою братовою. В Хінах не вийшла ще в жите ювілейна мода, і сей щасливий чоловік, що розвів ся вже з трійцятю шестою жінкою, не обходив ювілею 25. розводу. Не можна однак сумнівати ся, що коли до Хін завитає європейська цивілізація, він сьвяткувати ме ювілей 50. свого розводу.

— **Нову статистику віроісповідань** подає проф. др. Мірбт-Марбург, котрий обчисляє, що в протягу XIX. віку число ісповідників Христа збільшило ся значно в порівнянню з другими віроісповіданнями. Тепер число Християн виносить 555 мільонів, підчас коли число ісповідників закону Мойсея дійшло ледви до девяти мільонів душ. Іслам числить 245 мільонів, ісповідників Будди враз з Тевістами і ісповідниками Конфуція є 425 мільонів, а в поганстві живе ще 112 мільонів. Християни становлять проте одну третю часть загального числа мешканців земної кулі, що носить на собі 1.488 мільонів людей.

— **Невільник на престолі.** Дня 21. вересня минув рік, як цісареві Хін его тітка і адоптована мати видерла з рук управу над краєм і положила конець великим реформам, початим молодим цісарем. Хто знає, чи цісар Хін не був би вже нині убитим, коли-б не побоювано ся інтервенції чужосторонних держав. А може добра тіточка цісара вірить, що его жите не довге, тому дала спокій з наміром спрятання его зі світа. Цісар, хоть числить літ 30. виглядає мов нерозвинений хлопець. Цісар хотів вже два рази видобути ся з вязниці, в котрій держить его цісарева-тітка. В кілька днів по зрадї стану, сповненій дня 21. вересня минулого року, старав ся він утечи з палати і укрити ся в англійським посольстві. Однак плян сей зраджено і він не повів ся. Цісарева умістила тоді цісара на малім острові на ставі, що находит ся серед цісарських палат. Мурований міст, що лучив островець з землею, збурено і заступлено его кладкою, котру кладено тільки тоді, коли один з прислуги віс для цісара їдло, або коли законного володільця над 400 мільонами підданих переносено в лектиці, щоби взяв участь в засіданнях ради державної, на котрім редаговано едик-

ти, пятуючі его найліпших приятелів іменем зрадників та називаючи введені ним реформи недорічностю. Коли видавало ся, що бідний невільник піддав ся вже своїй судбї, цісарева перенесла его до палати, недалеко єї мешканя. Там мешкає цісар доси. В часі прийнятя жінок амбасадорів дня 13. грудня минулого року цісар був німим свідком сеї церемонії. Він сидів за фотелем цісареві і кожій з сімох дам подав руку. В сїм році прийняв цісар сам, без тітки, на аудієнції чужих послів і розмовляв з ними про свою неволю. Недавно хотіли євнухи винести цісара з палати завиненого в кодрі і в сей спосіб помочи єму утечи, але ся проба не по-вела ся. З сего видно, що цісар не погодив ся ще з своєю долею.

— **Ц. к. Дирекция залізниць державних у Львові** оповіщує:

Отворене залізницї льокальної Делятин-Коломия-Стефанівка. Залізниця льокальна Делятин-Коломия-Стефанівка зі стациями згл. перестанками: Делятин місто, Ланчин, Саджівка, Товмачик, Раківчик, Підгайчики, Гвоздець, Вікно, Городенка двір, Городенка місто, Ясенів польний і Бабин-Серафінці буде передана до прилюдного ужитку дня 18. па-долиста 1899.

Стация Ланчин, Товмачик, Підгайчики, Гвоздець, Вікно, Городенка двір, Городенка місто і Ясенів польний уряджено для загального руху з виїмкою матеріалів вибухових, перестанок і ладівню Бабин-Серафінці для руху особового і обмеженого пакункового, як також для товарів в наборах ціловозових. Перестанки Делятин місто, Саджівку і Раківчик отворено для руху особового за оплатою належитості в поїзді і для обмеженого руху пакункового.

Галицько-угорський рух весільний. З днем 1. січня 1900 увійде в жите нова тарифа часть II. зшитка 4. на місце тепер обов'язу-ючої 4. зшитки тарифової для повисшого руху.

Виказ жертв.

На потреби бідних учеників Тернопільської рускої гімназії ім. цісаря Франца Йосифа I. зложили датки за посередництвом Філії руского Товариства Педагогічного, в часі від 1. вересня по конець жовтня 1899 р., слідуєчі Пп. Добродії: — Др. Вітошинський Волод. 2 зр., проф. Геців Юрій 1 зр., проф. Миколаєвич Яков 1 зр., уч. Фуртак Вартол 1 зр., Левандовський Мик. 50 кр., сов. Добрянський А. 1 зр., сов. Хомицкий І. 5 зр., дир. уряд. пом. Ясінський 50 кр., сов. Мидловський 2 зр., сов. Кривавич 1 зр., О. Алексевич 3 зр., сов. Цирик 1 зр., секр. Партицкий 1 зр., учит. Врублевський 1 зр., о. А. Глодзінський 1 зр., сов. Топольницький 4 зр., др. Гладішовський 1 зр. 50 кр., п-ні Гладішовска 1 зр., п-на О. Гладішовска 50 кр., п. Сатурекський 1 зр., проф. Е. Данилович 50 кр., о. Із. Глинський 5 зр., Т. Кальба 50 кр., судия Яскуляк 1 зр., М. Михалевич 1 зр., о. Вол. Громницький 1 зр., п. Бліхар Стеф. 2 зр., п. Т. Мельничук 1 зр., Г. Ляндман 50 кр., Н. Н. 50 кр., др. В. Лучаковский 2 зр., пп. ад'юнк-ти ур. под.: Новіцкий 50 кр., Коморовський 1 зр., Брикович 1 зр., О. Минович 2 зр., ем. управитель школи Л. Кручковський 1 зр., о. Єзерський П. 1 зр., секр. суду А. Гриневецкий 2 зр., о. Єзерський В. 2 зр., др. С. Данилович 2 зр., Гарматій 50 кр., сов. Мандибур 2 зр., др. С. Чикалюк 2 зр., о. шамбелян Навроцкий 1 зр., О. Алиськевич 1 зр. 50 кр., сов. Лисик 1 зр. — Крім того еще зложили: о. Е. Волинський з Ходачкова малого зібрані на сю ціль в церкві 5 зр. 20 кр., п-ні І. Вильчкова 60 кр., зібрані при нагоді осьвячення дому «Народної Торговлі» учасники 21 зр. — Разом всего зложено по конець жовтня 92 зр. 30 кр. — За ті гроші закуплено і визичено найбіднійшим ученикам всіх трех руских клас 65 книжок за 59 зр. 78 кр., а одного ученика заосмотрено в зимову загортку. Решти ужик ся на одяг учеників в міру потреби. Закуплені книжки становлять засновок бібліотеки бідних учеників рускої гімназії, котра то бібліотека вчисляючи книжки закуплені (а в части даровані) в минувшім році числить тепер 174 примірників. — Подаючи до прилюдної відомости сей виказ жертв поручаємо численну бідну молодь нашої нової гімназії дальшій опіці Вп. Земляків.

Петро Ріпнійський Сьвщ. Євгеній Громницький
п. к. профес. гімназії катехит гімназії.
Франц Йосифа.

Посмертна оповістка.

— О. Йосиф Онишкевич, ювілят, парох в Серпках дек. рогатинського (аеп. львівської), упокоїв

ся оноді в 79 році жита а 53 сьвященства. — В. с. п.!

Наука, штука, література.

— **Живі струни I.** — Станіслав Шибишевський: «Із циклю Вігії» переклав Антін Крушельницький. — Накладом А. Крушельницького і Старосольського. Львів 1899. Ціна 30 кр. — Замовляти можна у видавців: Львів, Рянок 10/П., або в книгарні Ставропігійського Інститута і Тов. ім. Шевченка.

Телеграми.

Відень, 17. падолиста. На засіданню палати панів вибрано вчера членів делегації. З Галичини вибрані: Горайський, Залеский, кн. Любомирський і Поль. Внесенє в справі запомог ухвалено у всіх трех читаннях. — Вчера відбуло ся засіданє бюджетової комісії. На ній розділено реферати.

МАЛИЙ ФЕЙЛЕТОН.

Матвій Цьома.

(Конець).

— Та чого? Нема чого жалувати. На бідного то й ліпше, як менше душ дома. І так рік недобрый... Не зародило...

— Ей — кажу — не говоріть так, нанашку. Небіжчик міг був прецінь заробити собі на жите — і... заробляв таки.

— Та який там був з нього робітник — коби готове та з миски... А впрочім він вже й так був би довго не потягнув. Вже здавна затагнув був якийсь ганч (хиб). Дахавичний був, чи щось таке, царство 'му небесне. —

* * *

Якось в пять літ потім приїхав я на ферії до дому. Була субота. О заході сонця пійшов я на кладовище — на могилу моєї сестри. Надійшов старий паламар — позвонити на молитви завтра, перед неділею. Я поліз і собі на звінницю. Позвонив паламар у великий звін, потім в середуций. Відтак взяв три менші разом, а я звонив у великий, хоч і не потрафляв складно в оба криса...

Ми зійшли по сходах на діл.

Край кладовища копав паний грабар маленьку ямку, стоячи сам по пояс в землі. Пахаючи лоплю і пережовуючи відтак з неї «багу» — нахилив ся що хвиля і викидав рискалем землю.

— А се для кого копає грабар яму? — питаю.

— Миколині діти чогось так мруть.

Від коли оженив ся, то вже третє. Двоє перших таки неживими привела жінка на світ а третє, ледво позавчера вродило ся, — а завтра вже будуть ховати. Люди все повідають, що то, ніби кара Божа за тоє, що Микола Матвія так — ніби кажуть — зігнав зі світа...

— А во — перервав я — як на небіжчику Матвієви зацвила рісно черешня.

— Та що з того? Родити і так не буде, бо не має з чого тягнути соків. Торік так само була рісно зацвила — та самим пустим цвїтом.

— Не зродила?

— Аби вам одна ягода — так ні. Вже то паничу, як бідний умре, та ще й на дихавицю — як от неприяком Матвій — то й дерево не буде на гробі гідно росло; або таки зовсім не прийметь ся. — Ще часом і земля на тім місці западець ся, а люди кажуть тоді, що небіжчик ходить по смерти та в хаті горшки розбиває...

Мені було ніяково — слухати таких теорій. Я урвав для себе листок кипарису з могили моєї сестрички і... ми розійшли ся.

Орест Авдикович.

Послідні вісти.

В парламенті почала ся дебата в справі знесеня дневникарского стемпля. Промовляли: Дідушицкий і Гінтер а яко генеральні бесідники: Яц і др. Баляк, почім ухвалено проєкт правительства без зміни.

До угодової комісії вибрані: Вахнянин, Дав. Абрагамович, Білінський, Дідушицкий, Гарайх, Колішер, Козловський, Мілевський і Рутовський.

Розклад поїздів залізничних обов'язуючий від 1-го мая 1899.

(Приїзд і від'їзд поданий після часу середно-європейського).

Поїзд		до Львова	Поїзд		зі Львова
посп.	особ.		посп.	особ.	
приходить о годині			відходить о годині		
1-30	6-10	з Чернівців (Іскан, Галацу), Станиславова	6-20	до Лавочного (Мункача, Пешту) Борислава	
	6-50	з Брухович, від 7. мая до 10. вер. включно	6-15	до Підволочиск (Київ) Бродів дв. головний	
	7-10	з Зимної-води	6-30	» дв. Підзамче	
	7-40	з Янова	2-45	6-30 до Іскан (Галацу, Ясс, Букарешту) Сучави	
	7-55	з Лавочного (Пешту) Калуща, Стрия	8-30	8-45 до Кракова (Відня, Варшави), Стружа	
	7-44	з Тернополя, Бродів на дв. Підзамче		9-10 до Скольного, до Лавочного (1. лип. до 12. вер.)	
	8-05	» на дв. головний		9-25 до Янова	
	8-15	з Сокаля, Рави рускої		9-35 до Підволочиск, Бродів, Гусятин дв. Підз.	
	9-00	з Кракова, Відня, Варшави, Пешту ч. Пер.		9-53 » дв. гол.	
	11-15	з Ярослава і Любачова	10-10	до Белзця, Рави рускої, Сокаля і Любачова	
1-50	11-55	з Іскан, Чернівців і Станиславова	12-50	до Янова від 1. липня до 15. вересня вкл. тільки в неділі і свята	
	1-01	з Янова	2-15	до Брухович тільки від 1. липня до 10. вересня включно в неділі і свята	
	1-40	зі Скольного, Стрия, а з Лавочного тільки від 7. вер. до 15. пад. включно	9-45	до Іскан (Ясс, Букарешту)	
2-20	5-15	з Підволочиск (Київ) Бродів на дв. Підз.	—	до Кракова (Відня) Хабівки ч. Ряшів	
2-35	5-40	» на дв. голов.	3-05	до Стрия, Скольного від 1. мая до 30. вер.	
	5-55	з Сокаля, Белзця і Любачова	3-15	до Янова від 1. мая до 30. вересня вкл.	
			3-20	до Зимної води тільки від 7. мая до 10. вер.	
			3-26	до Брухович	
			5-25	до Ярослава	
Ніч			Ніч		
8-45	6-10	з Кракова (Відня) Самбора, Хирова	5-21	до Іскан, Радовець, Кімполонга, Сучави	
	6-20	з Іскан, Сучави	6-40	до Кракова (Відня) від 1. черв. до 15. вер.	
		з Янова від 1. до 31. мая і від 16. до 30. вересня щоденно, а від 1. червня до 15. вересня тільки в неділі і свята	6-50	до Янова від 1. чер. до 15. вер. т. в дні б.	
	7-58		7-00	до Лавочного (Мункача, Пешту) Калуща	
	8-15	з Брухович від 7. мая до 30. червня і від 16. серпня до 10. вересня вкл. щоденно	7-10	до Сокаля і Рави рускої	
	8-14	з Брухович від 1. липня до 15. вересня щод.	7-20	до Тернополя дворець головний	
	9-21	з Янова тільки від 1. черв. до 15. вер. вкл.	7-42	» дворець Підзамче	
	9-55	з Кракова (Відня, Берлина), Сянока, Пешту	7-47	до Янова від 1. жовтня до 30. мая 1900	
12-30	10-10	з Чернівців, Іскан (Букарешту), Сучави	8-35	» » » 1. до 31. мая і 16. до 30. ж. щод.	
	10-08	з Підволочиск (Київ), Бродів на дв. Підз.	9-10	» » » 1. чер. до 30. жов. в нед. і св.	
	10-25	» на дв. голов.	2-36	10-40 до Іскан (Ясс, Галацу), Сучави	
	10-30	з Лавочного (Пешту) Хирова		10-50 до Кракова (Відня, Варшави), Сянока	
	12-10	зі Скольного, Калуща		11-10 до Підволочиск, Бродів дв. головний	
	3-05	з Підволочиск на дворець Підзамче		11-32 » дв. Підзамче	
	3-30	» на дворець головний		4-10 до Кракова (Відня, Берлина)	
2-16	6-00	з Кракова (Відня), Самбора, Сянока		5-50 до Брухович від 7. мая до 10. вересня	

ЗАМІТКА: Пору нічна числить ся від 6 години вечером до 5 години 59 минут рано.
Час середно-європейський різнить ся від часу львівського о 36 минут, а іменно 12 год. часу середно-європейського = 12 год. 36 мин. часу львівського. — Бюро інформаційне ц. к. залізниць держ. (Львів, ул. Красіцких ч. 5) уділяє пояснень в справах залізничних, продає білети всякого рода і розклади гаді.

Ц. к. упр. гал. акц.

Банк Гіпотечний

Відділ депозитовий

приймає вклади і виплачує завдатки на рахунок біжучий, приймає до переходу панери вартісні і дає на них завдатки.

Крім того впроваджено подібно як в інституціях заграничних т. зв.

Депозити сховкові (Safe Deposits)

За оплатою 25 до 35 кр. а в річ-но, депозитар дістає в сталевій касі панцирній сховок до виключного ужитку і під власним ключем, де безпечно і дискретно переховувати може своє майно або важні документи.

Під тим виглядом поробив Банк гіпотечний як найдогідніший зарядження.

Приписи дотично того рода депозитів одержати можна безплатно у відділі депозитовім.

Рік заснованя 1892.

ТОВАРИСТВО ВЗАЇМНИХ ОБЕЗПЕЧЕНЬ

„ДНІСТЕРЪ“

перше і одинокє руске Товариство асекураційне, припоручене Всч. Духовенству і всім вірним Впресв. Митроп. і Пресв. Еп. Ординариатам всіх грех епархій, обезпечає будинки, урядженє домашнє, скот, господарські знаряди, збіжє в зерні і соломі, сіно в стогах і будинках против шкідливих.

Стан фондів гваранційних з днем 31-го грудня 1898 виносить:

Фонд резервовий	96.775 зр. 05 кр.	} 206.880 зр. 57 кр.
Резерва премій	64.263 „ 12 „	
Фонд основний	45.000 „ — „	
Резерва спеціальна	842 „ 40 „	

Тарифи „Дністра“ дуже умірковані, услівя обезпечень користні, а шкоди ліквідують ся безпоровочно. До кінця 1898 року виносили виплачені шкоди 527.790 зр. 67 кр. Поліси „Дністра“ приймає Банк краєвий при позичках гіпотечних.

На житє можна обезпечитись через „Дністеръ“ в Товаристві взаїмних обезпечень в Кракові, котре дає найкористнійші услівя, представляє своїми фондами найбільшу гваранцію і видає поліси і квіти в рускім язичі.

Товариство взаїмного кредиту „Дністеръ“, стоваришенє з обмеженою порукою, уділяє позички за оплатою 5½% і 1% додатку на кошта адміністраційні за інтабуляцією або порукою двох відповідних ручителів, до сплати в ратах на 3 до 10 літ і приймає вклади до опроцентованя від членів і третих осіб по 4%. Уділ членський виносить 25 зр., вписове 1 зр. Членом бути і позичку дістати може тільки член обезпечений в „Дністрѣ“. Інформації уділяє Дирекція листовно.

Зголошеня о уділенє агенцій в окрестностях де нема близько агентів „Дністра“, приймає ся.

Львів, ринок ч. 10. (дім „Просьвіти“).

НАРОДНА ТОРГОВЛЯ

приймає замовленя і посередничить в закупні:

Сьвітло церковне

впрост в фабрики Іа по 70 зр., Іа по 64 зр. за 100 кіл. лосо фабрика.

Вино

в бочках о 135 літрах, а то Самородне почавши від 70 зр. за бочку лосо місце продукції.

Зі складів висилає: КАВУ по 5 кіл. посилок почт. в ціні по: зр. 9-20, 10-20, 10-70, 11-20, а спеціальність по 12-20 франко ВІНО в 5 кіл. барилках по зр. 3—, 3-70, 4-10, 4-90 франко. — Інші товари по умірених цінах.

78—?

ЛЕВ ЛОПАТИНСКИЙ.

ДО БРАЗИЛІЇ

Драма з галицкого еміграційного руху в 4. актах.

Ціна книжки брошурованої 35 кр.

СВЕКРУХА

комедия в 3. актах з сільского житя.

Ціна книжки брошурованої 30 кр.

БЕАТА і ГАЛЬШКА

історична трагедия в 5. актах — з другої половини XVI. віку.

Ціна книжки брошурованої 40 кр.

Конкурс на мужа

шутка в 5. актах з міского побуту.

Ціна книжки брошурованої 35 кр.

ЯБЛОЧНИКАР

комедия в 1. акті опрацьована після німецкого.

Ціна книжки брошурованої 15 кр.

Сольо-терно

оповіданє з льотерийних пригод.

Ціна книжки 15 кр.

На поштову пересилку 5 кр.

У Львові набути можна в Ставропигійській книгарні.

Галицкий КРЕДИТОВИЙ БАНК

приймає вклади на

КНИЖОЧКИ

і опроцентовує їх по

4½% на рік.